

DE OOSTERHESSELERBRUG EN HET GEVECHT VAN 9 APRIL 1945

©Albert Metselaar, 2022 albertmetselaar@home.nl

De toespraak van Fred van Hazendonk, gehouden op maandag 11 april 2022 bij de Oosterhesselerbrug, waarin hij naar voren haalde wat er was gebeurd op 9 april 1945.

We staan hier aan de Oosterhesselerbrug, die op 8 april 1945 verdedigd werd door een eenheid, onder bevel van oberfeldwebel Wichert, die onder bevel stond van Hauptman Otto Specht. Zaterdag 7 april 1945. Een sectie van 3 jeeps verkennen Dalen. Ter hoogte van het Tolhuis aan de Rieweg worden zij beschoten door een vooruit geschoven Duitse mitrailleurpost. Met behulp van enkele mortiergranaten werd de vijandelijke stelling uitgeschakeld.

Teruggekeerd naar hun hoofdkwartier in Coevorden brengt de SAS rapport uit. Zij hebben één gevangene. Uit het dagboek van Hauptman Otto Specht, die het bevel voerde, citeer ik:

In de avond van 7 april verkenden 3 geallieerde gepantserde jeeps van de 5th Belgian SAS parachutisten eenheid uit Dalen. zij kwamen van Coevorden en in hun gepantserde jeeps trokken zij voor de Canadezen en de Polen uit om de opmars te verkennen richting het noorden. Buiten Dalen bij het tolhuis aan de Rieweg werden zij beschoten door onze Duitse mitrailleurs. De Belgen schakelden daarop met mortieren de Duitse post uit. Hauptman Specht veronderstelde dat beide Duitsers (mitrailleurpost) zijn gevangen genomen: Jäger Karel-Heinz Schmidt en Hans-Joachim Schmidt. Mevrouw Kiel-Masselink uit Dalen schreef in haar dagboek: “8 april. Één Duitser gevangen genomen en één gesneuveld.”

Vanaf Coevorden vertrokken gepantserde Jeeps richting Oosterhesselerbrug. Bij de boerderij van Rudolf Boeting worden ze weer beschoten door de Duitsers bij de brug. De Belgen draaiden het erf op, beantwoordden het vuur, en even leek het hier

een regelrecht slagveld te worden. Dan breken de Belgen het gevecht af en keren terug naar het hoofdkwartier te Coevorden. De tegenstand was te sterk. Niemand van het SAS is geraakt, maar de schotenuitwisselingen hebben ernstige gevolgen. De boerderijen van Abbing en Harm Boeting zijn getroffen en branden af.

Teruggekeerd brengen de Para's rapport uit. 's Middags arriveert de commandant van de voorhoede van het regiment van de 1^e Poolse Tankdivisie, die in opmars is en de opdracht heeft het noorden van Nederland te bevrijden. Het regiment zal 10 april Coevorden bereiken. Er wordt krijgsraad gehouden. De volgende morgen, 9 april, zullen de Belgen met een versterkte eenheid proberen de brug onbeschadigd in handen te krijgen. Dan kan de 1^e Poolse Tankdivisie, die onder andere is uitgerust met Churchill- en Sherman-tanks zonder ophoud oprukken.

Maar is de brug wel sterk genoeg om een 30 ton zware Sherman te dragen? De Duitsers wachten echter de loop der gebeurtenissen niet af en proberen 's avonds de brug op te blazen. Dit lukt maar gedeeltelijk. De klep vliegt weliswaar omhoog maar komt direct daarop met een daverende klap weer op zijn plaats terecht. Hij is behoorlijk beschadigd, maar een overgang blijft mogelijk. Alle woningen en boerderijen zijn ondertussen door de bewoners verlaten na de gevechten van zondag en hebben een veilig onderkomen gezocht. Alleen Hendrik blauw en zijn zoons en Gerrit en Rudolf Boeting zijn achtergebleven.

Op maandag 9 april deden de Belgian SAS met 2 jeepsecties een derde aanval op de Duitse eenheid bij deze brug. Opnieuw liepen de jeeps in het hevige vuur van de Duitsers vast. Er werd assistentie gevraagd aan de Polen, die 6 Brenncarriers en enkele lichte tanks naar de brug stuurden. Dit was rond half elf, dat ze hier waren. Tijdens het gevecht werd een vijftal boerderijen en huizen in brand geschoten. De Duitsers verlieten hals over kop hun stellingen en de brug werd ingenomen.

Een bruggehoofd werd gevormd. De jeeps van de SAS probeerden over de beschadigde brug te rijden en goddank lukte het. Daarna kamden ze alle boerderijen en woningen uit, op zoek naar mogelijk achtergebleven Duitsers. Daarna namen de jeeps stellingen in langs de weg naar Oosterhesselen, ten noorden van de brug. De Polen en de andere SAS betrokken posities aan de Dalerkant, op de zuidkant van de brug, richting Coevorden. Doordat de brug zwaar beschadigd was, werd in Coevorden (hoofdkwartier) om raad gevraagd. Het is Piet Tijsma die ene ingenieur van de waterstaat meebrengt, die de suggestie doet de brug te versterken met tramrails.

Een stoomtram met open goederenwagon werd met rails geladen en vertrok tezamen met mannen van het Regiment Engineers naar de brug. De brug werd zo goed als het kon hersteld. Zij begonnen om 20.00 uur en waren anderhalf uur later klaar. Toen kon het zware materiaal over de brug gereden worden. De Belgen in hun jeeps werden ontheven van de verdedigende taak. Ze reden weg naar Oosterhesselen, nieuwe strijd tegemoet.

Mevrouw Boesjes-Van Dalen was als meisje getuige van deze gevechten. Zij woonde met haar ouders in het café Van Dalen, toen een boerderij. Ze vertelde: *“We hadden het huis vol Duitsers. Ze waren nogal agressief. Bij het laatste gevecht dat leidde tot de verovering van de brug, zochten de Duitsers visuele bescherming ach-*

ter een rookgordijn. Dat werd gelegd door 6 boerderijen en huizen rond de brug in brand te steken.”

Op film:

Toespraak Raymond Holvoet:

<https://youtu.be/AA-ldSe5UM>

Toespraak Fred van Hazendonk

<https://youtu.be/Gm06J-PaQw8>

Toespraak burgemeester Bergsma van Coevorden:

<https://youtu.be/Crta0UcSHeQ>

